

Danskernes arbejdsmiljø

Kvinder er mere udsat for chikane på jobbet

Knap hver 4. kvinde har været udsat for sexchikane, mobning, vold og/eller trusler om vold på jobbet inden for det seneste år, mens det blandt mændene er knap 16 procent. Der er altså 45 procent flere kvinder end mænd, der oplever chikane på jobbet. Blandt hver af de tre typer af chikane er kvinderne mere udsatte end mændene. Andelen, der oplever sexchikane samt vold og/eller trusler om vold, er mere end dobbelt så høj blandt kvinderne.

af senioranalytiker **Emilie Lichtenberg** &
analysechef **Jonas Schytz Juul**

26. maj 2016

Analysens hovedkonklusioner

- I gennemsnit har 5 procent af de kvindelige lønmodtagere været udsat for sexchikane inden for det seneste år, mens det er omkring 1 procent af mændene. Det er især kvinder under 30 år, der er udsatte.
- Flere kvinder end mænd oplever mobning på arbejdspladsen. Blandt de mobbede oplever mere end hver tredje lønmodtager mobning fra ledere.
- Dobbelt så mange kvinder som mænd er udsat for vold og/eller trusler på jobbet. Mens 14 pct. af kvinderne er udsat for vold og/eller trusler om vold, er det knap syv pct. af mændene.

Kontakt

Senioranalytiker
Emilie Lichtenberg
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 51 84 33 34
eli@ae.dk

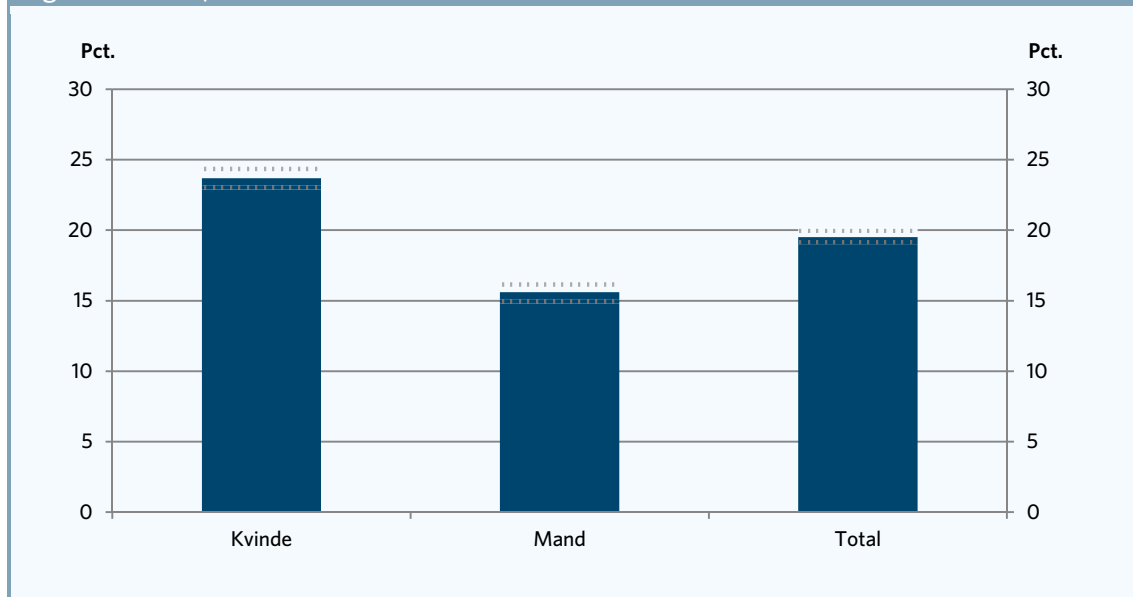
Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Kvinder er mere udsat for chikane på jobbet

AE tager i denne analyse udgangspunkt i Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) spørgeskemaundersøgelse om arbejdsmiljøet i Danmark og kobler det med detaljerede registeroplysninger om faggruppe mv. På denne baggrund er det muligt at undersøge, hvor mange og hvem der er udsat for chikane på arbejdet. Med chikane menes personer, der er udsat for mobning, sexchikane, vold og/eller trusler om vold. Læs mere om arbejdsmiljøundersøgelsen i boks 1.

Figur 1 viser andelen, der er udsat for mindst en af de tre former for chikane: vold og/eller trusler om vold, mobning og sexchikane. I gennemsnit har knap hver 5. lønmodtager været udsat for mindst en form for chikane de seneste 12 måneder. Fordelt på køn er der signifikant flere kvinder, der er udsat for mindst en af de tre former for chikane. Således er det knap 24 procent af kvinderne og 16 procent af mændene, der oplever sexchikane, mobning, vold og/eller trusler om vold. Der er altså 45 procent flere kvinder end mænd, der oplever chikane på jobbet. I nedenstående afsnit undersøges det, hvilken fag- og aldersgruppe, der er udsatte, samt hvem der udfører chikanen.

Figur 1. Andelen, der er udsat for mindst en form for chikane

Anm: Figuren viser andelen, der har været udsat for mindst en af følgende chikaneer vold og/eller trusler, mobning og sexchikane.
 Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Boks 1. Om arbejdsmiljøundersøgelsen

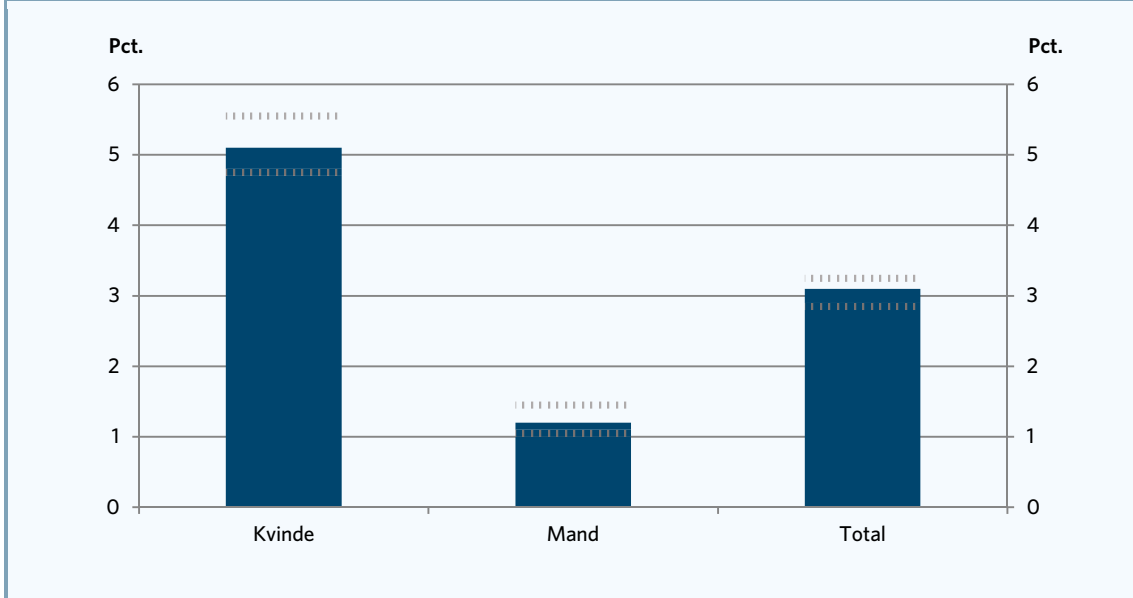
Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) gennemfører hvert andet år i perioden fra 2012 til 2020 en måling af arbejdsmiljøet i Danmark. Undersøgelsen foregår ved, at NFA hvert andet år stiller de samme spørgsmål til en stor gruppe tilfældigt udvalgte beskæftigede. De seneste resultater af spørgeskemaundersøgelsen er fra 2014 og er i denne analyse koblet med registeroplysninger fra Danmarks Statistik. I analysen er der fokuseret på spørgsmål, der omhandler chikane på arbejdspladsen.

Der er 27.000 personer, der har besvaret spørgeskemaet. Selvom der er mange respondenter, er resultaterne i analysen behæftet med usikkerhed, da det er stikprøvebaseret. Denne usikkerhed er illustreret ved de grå streger i figurene. Jo mindre intervallet er mellem stregerne, jo mere sikkert er det, at vi vil få det samme resultat, hvis vi spurgte en tilsvarende gruppe af personer, der ikke indgår i stikprøven. Når intervallerne i figuren ikke overlapper hinanden, kan det konkluderes, at resultaterne er signifikant forskellige. I figur 1 kan vi således konkludere, at kvindelige lønmodtagere er signifikant mere udsat for chikane end mænd i gennemsnit.

Hver 10. kvinde under 30 år er udsat for sexchikane

3 procent af lønmodtagerne er i gennemsnit udsat for sexchikane, hvoraf størstedelen er kvinder. Mens omkring 5 procent af kvinderne er udsatte, er det 1 procent af mændene, hvilket fremgår af figur 2. Personer opgøres som udsatte for seksuel chikane, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for seksuel chikane inden for de seneste 12 måneder. Personer, der svarer nej til spørgsmålet, angives som ikke-udsatte.

Figur 2. Andel, der er udsat for sexchikane på jobbet fordelt på køn

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik

Fordeles de udsatte for sexchikane på køn og alder fremgår det af tabel 2, at de unge kvinder er mest udsatte. Hver 10. kvinde mellem 18 og 29 år har indenfor de seneste 12 måneder været udsat for sexchikane. Det er knap seks gange så mange som blandt mændene.

Tabel 1. Andelen, der er udsat for sexchikane på køn og alder

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidensinterval	Pct.	Konfidensinterval	
18-29 år	10,1	[8.3,12.3]	1,7	[1.1,2.8]	*
30-49 år	4,7	[4.2,5.4]	1,2	[0.9,1.6]	*
50-64 år	3,3	[2.9,3.9]	0,8	[0.6,1.1]	*
I alt	5,1	[4.7,5.6]	1,2	[1.0,1.5]	*

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Den faggruppe, hvor flest er berørt af sexchikane, er Sundhed, omsorg mv. Blandt de ansatte i denne faggruppe har fire gange så mange kvinder som mænd oplevet sexchikane inden for det seneste år.

Tabel 2. Andelen, der er udsat for sexchikane fordelt på køn

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidensinterval	Pct.	Konfidensinterval	
Sundhed, omsorg mv.	11,8	[10,5,13,3]	2,9	[1,8,4,9]	*
Salg	5,8	[3,8,8,6]	-	-	
Rengøring, restauration og andet service	3,7	[2,2,6,2]	-	-	
Undervisning og pædagogisk arbejde	3,4	[2,7,4,4]	2,6	[1,5,4,6]	
Ledelse og vidensintensivt	3,2	[2,6,4,0]	0,8	[0,6,1,2]	*
Kontor	3	[2,2,4,1]	-	-	
Bygge og anlæg	-	-	1,6	[0,8,2,9]	
Industri, håndværk og montering	-	-	0,5	[0,3,1,1]	
Transport, lager og renovation	-	-	1,6	[0,8,3,1]	
I alt	5,1	[4,7,5,6]	1,2	[1,0,1,5]	*

Anm: '-' er udeladt pga. få observationer. Personer med en uoplyst jobfunktion samt ansatte inden for Landbrug og Militært arbejde er udeladt af figuren, da antallet af besvarelser er få. De indgår i gennemsnittet. * angiver, at forskellen er signifikant.

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Der er forskel på, hvem der udfører sexchikane overfor mænd og kvinder. Kvinderne oplever i flest tilfælde, at det er kunder, klienter, patienter, elever mv., der udfører sexchikane, mens det primært er kolleger, der udsætter mændene for sexchikane.

Tabel 3. Udvøvere af sexchikane fordelt på køn

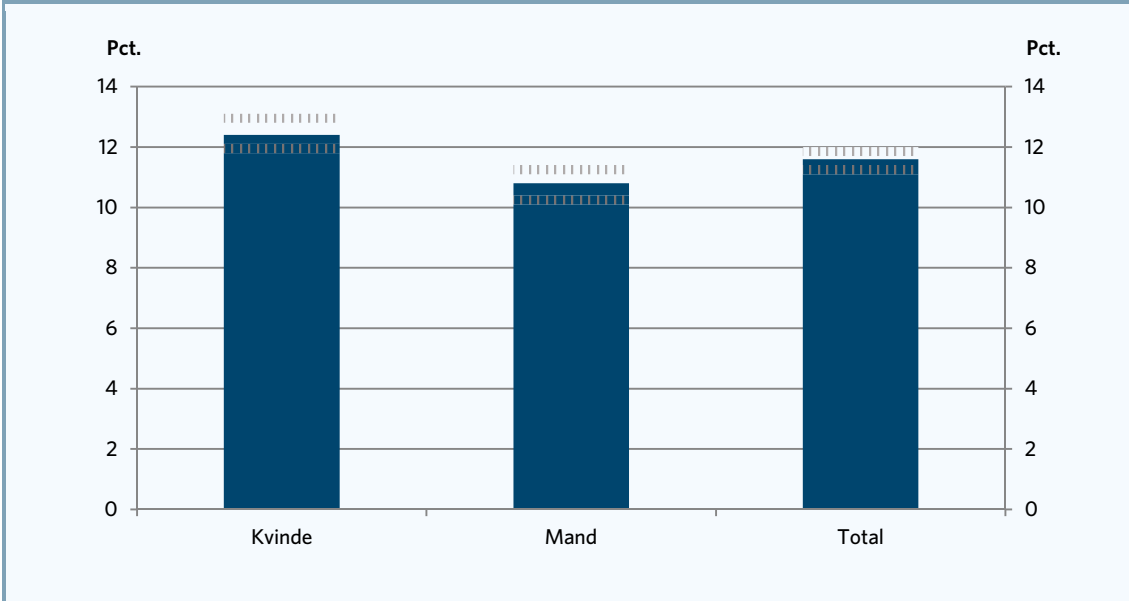
	Berørte	Kolleger	Ledere	Underordnede	Kunder, klienter mv.
	Antal	Pct.			
Kvinder	50.000	25,1	15,2	2,2	65,3
Mænd	13.000	44,8	20,3	13,7	39,1
I alt	62.000	29,1	16,3	4,5	60,0

Anm: Berørte er afrundet til nærmeste 1.000. Det er muligt at angive flere udøvere, hvorfor totalen ikke summer til 100 procent.

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Hver tredje mobbede har oplevet mobning fra en leder

Figur 3 viser andelen, der er udsat for mobning på jobbet fordelt på køn. Af figuren ses det, at hver omkring 12 procent af kvinderne og 11 procent af mændene oplever mobning på jobbet. Personer opgøres som udsatte for mobning, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for mobning inden for de seneste 12 måneder. Personer, der svarer nej til spørgsmålet, angives som ikke-udsatte.

Figur 3. Andel, der er udsat for mobning på jobbet fordelt på køn

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik

Tabel 4 viser andelen inden for forskellige faggrupper, der er udsat for mobning fordelt på køn. Inden for ledelse og vidensintensivt arbejde er der signifikant flere kvinder end mænd, der oplever mobning. Mens hver 10. kvindelige ansatte inden for ledelse og vidensintensivt arbejde oplever mobning, er det omkring 7 procent af mændene. I flere af faggrupperne bl.a. Transport, lager og renovation samt rengøring, restauration og anden service er der flere mænd end kvinder, der oplever mobning. Dog er denne forskel ikke signifikant.

Tabel 4. Andelen, der er udsat for mobning fordelt på køn

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidens-interval	Pct.	Konfidens-interval	
Industri, håndværk og montering	18,4	[13.7,24.1]	15,3	[13.3,17.5]	
Sundhed, omsorg mv.	15,5	[14.0,17.1]	14,2	[11.3,17.7]	
Transport, lager og renovation	13,3	[8.4,20.6]	16,3	[13.6,19.5]	
Salg	13,2	[10.2,16.8]	6,3	[3.8,10.2]	
Undervisning og pædagogisk arbejde	12,1	[10.8,13.5]	11,4	[9.4,13.8]	
Kontor	11,7	[10.0,13.5]	9,2	[7.0,12.0]	
Ledelse og vidensintensivt	10,4	[9.3,11.5]	7,1	[6.2,8.0]	*
Rengøring, restauration og andet service	10,2	[4.3,22.4]	16,1	[13.3,19.3]	
Bygge og anlæg	-	-	16,1	[13.3,19.3]	
I alt	12,4	[11.8,13.1]	10,8	[10.1,11.4]	*

Anm: '-' er udeladt pga. få observationer. Personer med en uoplyst jobfunktion samt ansatte inden for Landbrug og Militært arbejde er udeladt af figuren, da antallet af besvarelser er få. De indgår i gennemsnittet. * angiver, at forskellen er signifikant. Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Der er flere lønmodtagere over 50 år, der oplever mobning end blandt de yngre under 30 år. Det fremgår af tabel 5. Det gælder både blandt kvinderne og mændene. I alle aldersintervallerne er der flere kvinder end mænd, der oplever mobning, dog er denne forskel kun signifikant blandt lønmodtagere over 50 år.

Tabel 5. Andelen, der er udsat for mobning fordelt på køn og alder

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidensinterval	Pct.	Konfidensinterval	
18-29 år	11,6	[9.7,13.8]	9	[7.3,11.1]	
30-49 år	11,8	[11.0,12.7]	10,9	[10.0,11.9]	
50-64 år	13,8	[12.9,14.7]	11,5	[10.6,12.4]	*
I alt	12.4	[11.8,13.1]	10,8	[10.1,11.4]	*

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Der er ikke stor forskel på, hvem kvinderne og mændene angiver som udøver af mobning. Knap 2 ud af 3 angiver, at mobningen er udført af en kollega, mens mere end hver tredje har oplevet mobning fra ledere. De mobbede har kunnet angive flere, der udsatte dem for mobning, hvorfor tabellen ikke summer til 100, jf. tabel 6.

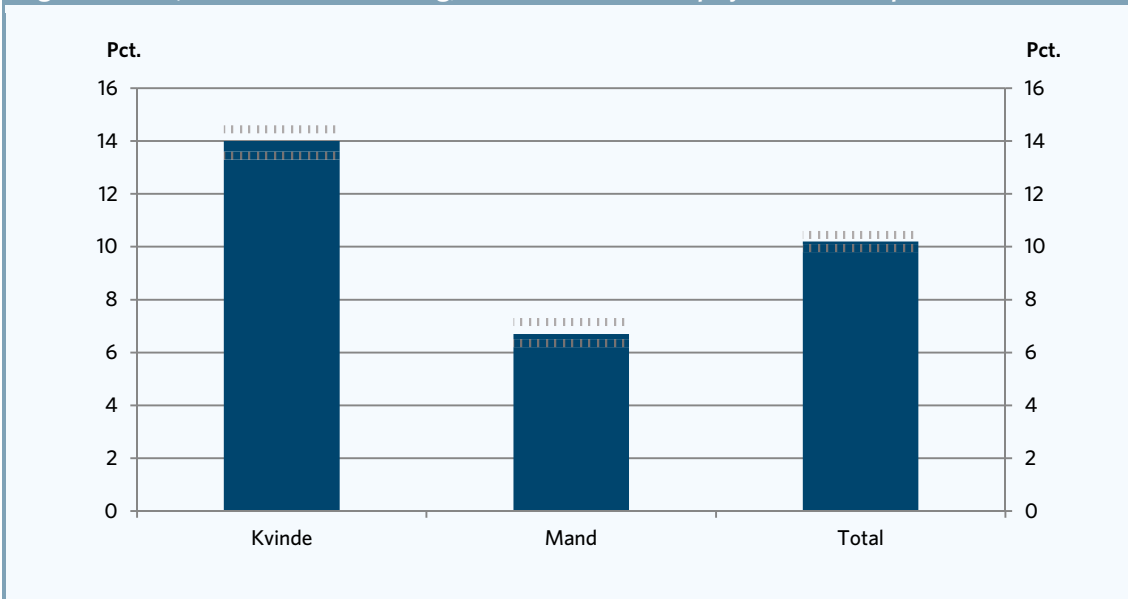
Tabel 6. Udøvere af mobning fordelt på køn

	Berørte	Kolleger	Ledere	Underordnede	Kunder, klienter mv.
	Antal	Pct.			
Kvinder	121.000	64,5	34,7	4,5	12,5
Mænd	113.000	66,6	39,7	5,7	11,3
I alt	234.000	65,5	37,2	5,1	11,9

Anm: '-' er udeladt pga. få observationer. Berørte er afrundet til nærmeste 1.000. Det er muligt at angive flere udøvere, hvor totalen ikke summer til 100 procent. Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Dobbelt så mange kvinder er udsat for vold og/eller trusler om vold

Dobbelt så mange kvinder som mænd er udsat for vold og/eller trusler på jobbet. Mens 14 pct. af kvinderne er udsat for vold og/eller trusler om vold på arbejdet, er det knap syv pct. af mændene. Det fremgår af figur 4. Personer opgøres som udsatte for vold og/eller trusler om vold, hvis de har svaret ja til, at de har været udsat for vold og/eller trusler om vold inden for de seneste 12 måneder. Personer, der svarer nej til begge spørgsmål, angives som ikke-udsatte.

Figur 4. Andel, der er udsat for vold og/eller trusler om vold på jobbet fordelt på køn

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik

Det er ikke inden for alle faggrupper, hvor andelen af kvinder, der er udsat for vold og/eller trusler om vold, er højere end hos mændene. Inden for rengøring er der dobbelt så mange mænd, der er udsat for vold og/eller trusler om vold, som kvinderne. Mens knap hver 10. mand inden for rengøring og restauration er udsat for vold og/eller trusler om vold, er det hver 20. kvinde. Denne forskel er signifikant. En anden faggruppe, hvor der er en signifikant forskel på andelen af mænd og kvinder, der oplever vold og/eller trusler om vold, er inden for ledelse og vidensintensivt arbejde. Mens omkring 5 procent af kvinderne er udsat for vold og/eller trusler om vold, er det knap 3 procent af mændene. I de to faggrupper, hvor flest oplever vold og/eller trusler om vold, nemlig Undervisning og pædagogisk arbejde samt Sundhed, omsorg mv., er der ikke signifikant forskel på, hvor mange mænd og kvinder der er udsatte.

Tabel 7. Andelen, der er udsat for vold og /eller trusler om vold fordelt på køn

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidensinterval	Pct.	Konfidensinterval	
Sundhed, omsorg mv.	33,6	[31.6,35.6]	29,5	[25.2,34.3]	
Undervisning og pædagogisk arbejde	23	[21.4,24.7]	24,7	[21.6,28.0]	
Ledelse og vidensintensivt	5,2	[4.4,6.1]	2,7	[2.2,3.3]	*
Kontor	4,7	[3.7,6.0]	2,4	[1.4,4.0]	
Rengøring, restauration og andet service	4,7	[3.2,6.9]	9,5	[7.2,12.4]	*
Salg	4,1	[2.6,6.5]	6,4	[3.8,10.5]	
Industri, håndværk og montering	-	-	2,4	[1.5,3.8]	
Bygge og anlæg	-	-	4,6	[3.2,6.6]	
Transport, lager og renovation	-	-	5,8	[4.1,8.1]	
I alt	14,0	[13.3,14.6]	6,7	[6.2,7.3]	*

Anm: '-' er udeladt pga. få observationer. Personer med en uoplyst jobfunktion samt ansatte inden for Landbrug og Militært arbejde er udeladt af figuren, da antallet af besvarelser er få. De indgår i gennemsnittet. * angiver, at forskellen er signifikant. Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Kvinder i alle aldre oplever mere vold og/eller trusler om vold end mændene. Blandt personer over 30 år er der dobbelt så mange kvinder, der er udsat for vold og/eller trusler om vold som mændene. Modsat kvinderne er de unge mænd under 30 år mere udsatte end mændene over 30 år. 3 procentpoint flere mænd under 30 er udsat for vold/og eller trusler om vold i forhold til deres kønsfæller over 30 år, jf. tabel 8.

Tabel 8. Andelen, der er udsat for vold og /eller trusler om vold fordelt på køn og alder

	Kvinde		Mand		Signifikans
	Pct.	Konfidensinterval	Pct.	Konfidensinterval	
18-29 år	13,1	[11,1,15,3]	8,9	[7,2,11,0]	*
30-49 år	14,4	[13,5,15,4]	6,3	[5,6,7,1]	*
50-64 år	13,7	[12,9,14,6]	6,1	[5,5,6,7]	*
Total	14,0	[13,3,14,6]	6,7	[6,2,7,3]	*

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Mere end hver 10. mand har oplevet, at volden og/eller truslen om vold kom fra en kollega, mens 82 procent oplevede det fra en kunde, klient mv., jf. tabel 9. Kvinderne oplever, at 98 procent af volden og/eller truslen om vold kommer fra kunder, klienter e.l.

Tabel 9. Udøvere af vold og /eller trusler om vold fordelt på løn

	Berørte	Kolleger	Ledere	Underordnede	Kunder, klienter mv.
	Antal	Pct.			
Kvinder	135.000	1,1	1,1	-	97,5
Mænd	70.000	11,8	5,7	3,4	81,9
Total	206.000	4,8	2,7	1,5	92,2

Anm: '-' er udeladt pga. få observationer. Berørte er afrundet til nærmeste 1.000. Det er muligt at angive flere udøvere, hvorfor totalen ikke summer til 100 procent.

Kilde: AE på baggrund af NFA og Danmarks Statistik.

Boks 2. Gruppering af faggrupper

Der lavet følgende gruppering af jobfunktioner (disco08). Det er muligt at læse mere om grupperne på Danmarks Statistiks hjemmeside: <http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Nomenklaturer/disco08>

- Ledelse og vidensintensivt
 - Ledelsesarbejde (1)
 - Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område (2)
 - Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (3)
 - Eksklusiv grupperne: Arbejde inden for sundhedsområdet (22), Undervisning og pædagogisk arbejde (23) og Teknikerarbejde og assisterende arbejde inden for sundhedsområdet (32)
- Sundhed, omsorg mv.
 - Arbejde inden for sundhedsområdet (22)
 - Teknikerarbejde og assisterende arbejde inden for sundhedsområdet (32)
 - Omsorgsarbejde inden for sundhedsområdet (532)
 - Rednings- og overvågningsarbejde (54)
- Undervisning mv.
 - Undervisning og pædagogisk arbejde (23)
 - Børneomsorgsarbejde og hjælpelærerarbejde (531)
- Kontor
 - Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde (4)
- Salg
 - Salgsarbejde (ekskl. Agentarbejde) (52)
 - Gadesalg og - service (95)
- Rengøring, restauration og anden service
 - Servicearbejde (51)
 - Rengøringsarbejde (91)
 - Manuelt arbejde med tilberedning af mad (94)
- Bygge og anlæg
 - Håndværkspræget arbejde inden for byggeri, undtagen elektrikerarbejde (71)
 - Manuelt arbejde inden for råstofudvinding og bygge- og anlægssektoren (931)
- Industri, håndværk og montering
 - Metal- og maskinarbejde (72)
 - Præcisionshåndværk og grafisk arbejde (73)
 - Arbejde inden for det elektriske og elektroniske område (74)
 - Fødevarefremstilling, snedkeriarbejde, beklædningsfremstilling og beslægtede håndværk (75)
- Transport, lager og renovation
 - Chaufførarbejde og fører af køretøjer og mobile maskiner (83)
 - Manuelt produktionsarbejde (932)
 - Transport og lagerarbejde (933)
 - Renovationsarbejde og andet manuelt arbejde (96)
- Uoplyst, landbrug, militær
 - Militært arbejde (0)
 - Arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp (6)
 - Manuelt arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri (92)